

2008/2009. tanév

Megyei/fővárosi forduló

I. kategória

Írásbeli feladatlap

megoldókulcs

A versenyző tanuló kódszáma:

Elért pontszám: /85

70% = 59 pont

Üdvözlünk Kedves Feladatlapot Javító Kolléga!

Kérjük, ügyeljenek az anonim javítás feltételeinek biztosítására!

A feladatlapok javítása akkor kezdhető meg, ha az összes versenyző befejezte a munkát.

A tanulók neve legfeljebb az összes feladatlap kijavítása után kerülhet rá a feladatlapokra.

Az egyes feladatoknál (zöld) dőlt betűvel olvashatók a megoldások és a javítás szempontjai.

Sok jó válasszal teli feladatlapot kívánunk!

Köszönjük szépen, hogy részt vesz ebben a munkában!

„Völgyben, vadonban, rónaságon
a békesség bolyong velem.
Csak egy öröm van a világon
s ez az öröm fegyvertelen.”
Áprily Lajos

1.

Egy kirándulás előtt érdemes felkészülni is. Melyik polcon keresnéd az alábbi erdőkkel kapcsolatos könyveket? Írd a megadott raktári jelzeteket a művek elé!

750.94 L 36 502 K 90 B 32 730 N 47 390 C 63 581 B 37
398 J 36 634 A 32 582 A 34

Minden helyesen beírt jelzet egy item. Összesen 9 item.

582 A 34	Alberts, Andreas: Fák, bokrok gyógyító ereje: az áfonyától a zsályáig
581 B 37	Bartha Dénes: Óserdők a Kárpát-medencében
634 A 32	Ákos László: Az ezerarcú, ezerhasznú erdő
B 32	Barber, Shirley: Az elvarázsolt erdő
398 J 36	Jankovics Marcell: A fa mitológiája
502 K 90	Környezet- és természetvédelmi lexikon
390 C 63	Csete Balázs: Kalotaszegi fafaragások
730 N 47	Nemes Sándor: Famivesség, díszítő fafaragás
750.94 L 36	Lázár Béla: Paál László élete és művészete

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.

2.

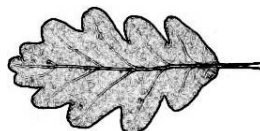
Erdei sétánkat egy keskeny, kitaposott, nem épített gyalogúton kezdjük meg. Hogy fejeznéd ki egyetlen szóval az ilyen utat?

A helyes válasz 1 item.

ösvény

10.

3.

Sétánk során találkozhatunk olyan állatokkal, melyek híres regények főszereplői. Ilyenek például: Hu, Vuk és Kele

a) Írd az emléktábla megfelelő helyére az író nevét!

b) Sétánk során találkozhatunk-e az alábbi számos ifjúsági könyv és állattörténet írójával személyesen, aki minden idők egyik legolvasottabb magyar írója volt?

igen/ nem = 1 item

c) Sorszámozd meg az alábbi műveit keletkezésük sorrendje szerint!

Minden helyes sorszám 1 item. Összesen 6 item.

6.	Hu
2.	Tüskevár
5.	Vuk
4.	Pepi-kert
1.	Kele
3.	Téli berek

A helyesen leírt teljes név 1 itemet ér.

d) Ez az író vadászhatott-e a következő személyekkel? Az utolsó oszlopban röviden indokold választod! *Minden helyesen elhelyezett x 1 item. Minden helyesen megadott évszám 1 item. Összesen 6 item*

	igen	nem	indoklás
Kittenberger Kálmán	X		<i>mert: 1881-1958 között élt</i>
Széchenyi Zsigmond	X		<i>mert: 1898-1967 között élt</i>
Xantus János		X	<i>mert: 1825-1894-ig élt</i>

Elfogadható még: 1958-as halála előtt még igen, stb.

e) Jelöld a térképen születésének helyét!

Legfeljebb 0,5 cm-es eltéréssel fogadható el. A helyes jelölés 1 item.

11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	

4.

Útközben kisebb tisztáson gombát szedhetünk. Vigyázat! Tudni kell, melyik ehető! Írd be a következő gombákat a megfelelő helyre!

csiperke, lila pereszke, óriáspöfeteg, párducpereszke, rókagomba, rizike, susulyka

Minden helyes oszlopba írt név 1 itemet ér. Összesen 7 item

ehető	mérgező	csak bizonyos körülmények között (pl.: fiatalon, vagy alapos főzés után) ehető
csiperke lila pereszke rizike rókagomba	párducpereszke susulyka	óriáspöfeteg

26.	
27.	
28.	
29.	
30.	
31.	
32.	

5.

Melyik hegységben jártunk, ha a Gombás-patak mentén túráztunk? Írd ide a nevét!

Cserhát

A helyes földrajzi név 1 itemet ér.

Túrázás, gombászás közben eszünkbe jutott egy Jókainak tulajdonított szállóige, de a végére nem emlékszünk. Segíts, egészítsd ki!

„Az okos tanács nem gomba, hogy ... **ott is teremjen, ahol nem vetették.**”

A szószerinti pontos befejezés 1 itemet ér.

33.	
34.	

6.

Elhatároztuk, hogy legközelebb gyógynövényeket is gyűjtünk. Például fekete áfonyát, izlandi zuzmót, iglicét, kamillát, medvehagymát, olajfa levelét.

a) Írd be a következő táblázatba az odaillőeket!

Minden helyes oszlopba írt növény 1 itemet ér. Minden helyesen sehova nem írt növény 1 itemet ér. Összesen 6 item

liliumfélék	fészkesvirágzatúak	pillangósvirágúak
medvehagyma	kamilla	iglice

35.	
36.	
37.	
38.	
39.	
40.	
41.	

b) Melyiknek a latin neve Vaccinium myrtillus?

fekete áfonya

A helyes magyar név 1 item.

7.

Erdei sétánk során az erdőben dolgozó ember nyomaival is találkoztunk. Olvasd el figyelmesen a róluk szóló szöveget és egészítsd ki a következő szavak közül a megfelelőekkel! Nem kell minden szót felhasználnod.

öl, méter, hajk, hasítószeg, sulyok, fiúgyermekük, vízhordás, gallyazás, zsír, fa, vas, rúd, záp, égetés

Minden helyesen beírt szó 1 itemet ér. Minden helyeset sehova be nem írt szó 1 item.

Összesen: 14 item.

Ha a rúd helyett „rud”-at, a fa helyett „fá”-t írsz be, a helyesírásért jár az 1+1 item.

Az erdei foglalkozások közül a legrégebbi a fakitermelés, az ölfavágás. Elnevezését onnan kapta, hogy a tűzifa számbavételének mértékegysége az öl volt.

A favágás nagy tapasztalatot, odafigyelést igényelt. Először a tervezett dőlés oldalán a törzsből alakú hajk ot vágnak, majd fűrészelik, kidöntik. A rönköket fűrészelés után

 hasítószeggel , ékkel és sulyok segítségével fölhasogatják.

A favágók kunyhóban laktak az erdőn. A könnyebb mellékmunkára magukkal vitték fiúgyermeküket fécikésnek akinek a legfőbb dolga a vízhordás volt. A fa alapjául szolgált más mesterségeknek, ipari tevékenységeknek. Például hamu zsír főzés, mész égetés , szénégetés, faragás, zsindegykészítés, gyantatermelés, cserkéreghántás.

Régen az eszközök nagy része fából volt. Ezért a tűzifa és az épületfa termelése mellett faragók foglalkoztak a mindennapi eszközök, használati tárgyak előállításával. Egyes helyeken zsindegyt pattintottak, máshol kocsirudat, petrence rud at faragtak.

Melyik könyvet használtad ennek a feladatnak a megoldásához? Tüntesd fel itt a legfontosabb adatait!

A következő helyesen megadott bibliográfiai adatokért 1-1 pont jár: szerző vagy szerkesztő, cím, hely, kiadó, év. Az adatok bármely hivatkozási stílusban elfogadhatók.

Összesen max.: 5 item

Pl.: Ortutay Gyula (főszerk): Magyar néprajzi lexikon, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1979.

42.	
43.	
44.	
45.	
46.	
47.	
48.	
49.	
50.	
51.	
52.	
53.	
54.	
55.	
56.	
57.	
58.	
59.	
60.	
61.	
62.	

8.

Eleredt az eső. Szerencsére utunkba került egy erdei iskola. Annak iskolai könyvtárában sok témánkhoz kapcsolódó művet találhatunk. Többek közt filmeket is. Ezek közül meg is nézzük Homoki Nagy István 1952-ben rendezett természetfilmjét. Melyiket is?

Gyöngyvirágtól lombhullásig

A helyesen megadott cím 1 itemet ér.

63.	
-----	--

9.

Mivel még mindig esik, tovább böngészünk a könyvtárban. A katalógusban rálelünk az alábbi katalóguscédulára. A katalóguscédula alapján válaszolj az alábbi kérdésekre!

- a) Melyik sorozat tagja a könyv? **Szemtanú**
 b) Melyik kiadó adta ki? **Park**
 c) Az illusztrátor neve: **Peter Chadwick**
 d) Melyik polcon keresnéd a könyvet? **természettudomány vagy 5 vagy 581**

581 B 97 Burnie, David Tree A fa / David Burnie ; [fényképek Peter Chadwick et al.] (Szemtanú, 0865-1973) Budapest: Park, 1990 63 p. : ill., színes ; 29 cm 581.412 (02.053.2) 963-7970-001-0 (kötött): 350 Ft

**Minden helyesen beírt adat 1 ítemet ér.
 A d) kérdésnél bármelyik elfogadható.
 Összesen 4 ítem.**

64.	
65.	
66.	
67.	

10.

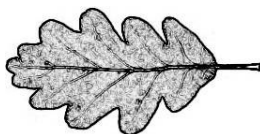
Erdei sétánkról hazatérve a Magyar Nemzeti Galériában több festő képén találkozhatunk erdei hangulattal. Az egyik leghíresebb, Paál László, aki a XIX. századi magyar művészet egyik legjelentősebb alakja volt. Festészetének kizárólagos témája a táj. Kedvelt motívumai az erdei utak, erdőbelső.

Írd le három képének címét, amelyben az erdő szó szerepel!

**Erdei út Erdőben
 Erdő belseje Reggel az erdőben
 Erdő mélye Út a fontainebleau-i erdőben
 Erdő széle**

A fentiek közül bármelyik három elfogadható, amennyiben helyesen és szó szerinti írta le a versenyző. Minden helyes cím 1 ítemet ér. Összesen legfeljebb 3 ítem adható.

68.	
69.	
70.	

11.

Sajnos nem mindenki jött velünk erre a kirándulásra. Hogy a következő kirándulásra többen eljöjjenek, válassz a könyvtárból egy erdei állatokról szóló könyvet, és készíts róla 8-10 sornyi könyvajánlást az osztálytársaidnak! Az ajánlás végén add meg a mű pontos adatait is!

<i>Témaválasztás kapcsolódjon az erdei állatok témaköréhez</i>	<i>1 item</i>
<i>Érvelés stilisztikailag, logikailag helytálló legyen</i>	<i>max. 5 item</i>
<i>- a mű erdőhöz, kiránduláshoz kapcsolása</i>	<i>1 item</i>
<i>Kortársainak, osztálytársainak ajánlja nem fogadható el a „mindenkinek ajánlom”</i>	<i>1 item</i>
<i>Formai követelmény - olvasható, esztétikus</i>	<i>1 item</i>
<i>- terjedelmi korlátok betartása, 8-10 sor</i>	<i>1 item</i>
<i>Összesen</i>	<i>max.: 10 item</i>

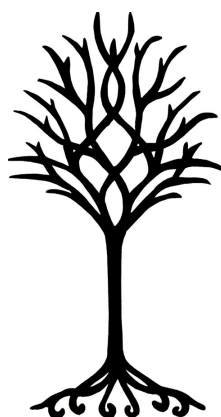
71.	
72.	
73.	
74.	
75.	
76.	
77.	
78.	
79.	
80.	
81.	
82.	
83.	
84.	
85.	

A következő helyesen megadott bibliográfiai adatokért 1-1 item jár:

- *szerző vagy szerkesztő*
- *cím*
- *hely*
- *kiadó*
- *év*

Az adatok bármely hivatkozási stílusban elfogadhatók.

Összesen: 5 item

Ez a feladatlap véget ért.

*Feladatlapokat kérjük, a
versenyévad végig őrizze
meg a versenyszervező.*

*Köszönjük, hogy részt vett
ebben a munkában! Bízunk
benne, hogy a jövőben is
számíthatunk Önre!*

